

Родопи
снимка Йордан ДАМЯНОВ

Българска

Издание
на Съюза
на лесовъдите
в България

ГОРА

ISSN 1312-7055

Брой 3 (72), год. XV, май 2019 г., София 1303, ул. "Антим I" №17

www.bulgarian-foresters.org

e-mail: bggora@abv.bg

Седмица на гората

История и традиции в грижата за бъдещето на гората

Под това мото лесовъдската колегия се събра в първия ден на април да отбележи началото на честванията по случай Седмицата на гората (1-7 април) в Благоевград, в Драматичния театър "Никола Вапцаров". Домакин и организатор на събитието бе Югозападното държавно предприятие. Във фоайето на театъра гостите разгледаха изложбата от пана, посветени на трите годишнини, които лесовъдската колегия отбелязва тази година - "140 години горска служба в България", "120 години горски печат" и "110 години от създаването на Съюза на лесовъдите в България", и шанд, подготвен от Професионалната лесотехническа гимназия "Никола Йонков Вапцаров" - Банско, която отбелязва своята 70-годишнина.

Тържеството бе открито с песента "Хубава си, моя горо", изпълнена от фолклорната група "Веселина" от Благоевград, която пратениците на лесовъдската колегия изслушаха на крака. Сред присъстващите бяха представители на МЗХГ, ИАГ, директори на държавните предприятия и техните териториални поделения и на регионалните дирекции по горите и поделенията на Агенцията, Лесотехническият университет и Института за гората, синдикати, браншови и неправителствени организации, ветерани и журналисти.

На откриването присъстваха народният представител

Александър Мацурев, заместник-министърът на околната среда и водите Красимир Живков, изпълнителният директор на Изпълнителната агенция "Главна инспекция по труда" инж. Румяна Михайлова, областният управител на Благоевградска област Бисер Михайлов, председател на Съюза на лесовъдите в България проф. Иван Палигоров, председател на Федерацията на синдикалните организации от горското стопанство и дървопреработващата промишленост към КНСБ инж. Петър Абрашев. Празничното тържество бе споделено и от гостите от Северна Македония - генералният директор на Държавно предприятие "Македонски шуми" Зоран Георгиев и неговият заместник Борче Бойчовски.

Заместник-министърът на земеделието, храните и горите Атанас Добрев прочете приветствено слово. Към колегията се обърна изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по горите инж. Мирослав Джупаров, който сподели: "Нашите празници винаги са бе-

лязани от трудните делници. Да си лесовъд днес е не само гордост, но и много повече смелост и още повече отговорност! Да бъдеш лесовъд е не само професия, а житейски избор. Убеден съм, че

нашето общество оценява по достойнство мисията на служителите в системата на горите, отдала знания и живот, за да го има това райско кътче, наречено България. Убеден съм, че българската общественост и българските лесовъди заслужават своята вълнуваща Седмица на гората. Честит празник!"

Присъстващи на тържеството бяха поздравени от Бисер Михайлов - областен управител на област Благоевград, който награди директора на ЮЗДП - Благоевград, инж. Дамян Дамянов с "Почетен плакет" на администрацията и Красимир Живков - зам.-министър на околната среда и водите.

Поздравителни адреси бяха получени от президента на България Румен Радев, Н.Пр. д-р инж. Меглена Плугчиева - посланик на Бълга-

рия в Република Черна гора, д-р Атанас Камбитов - кмет на Благоевград.

Официалните гости на събитието - зам.-министър Атанас Добрев, инж. Мирослав Джупаров, Красимир Живков, Бисер Михайлов и инж. Румяна Михайлова, връчиха традиционните награди "Лесовъд на годината" и "Служител по контрола и опазването на горските територии" за 2018 година (сн. 1). С най-високото лесовъдско звание "Лесовъд на годината" е отличен инж. Дамян Дамянов - директор на Югозападното държавно предприятие - Благоевград. Негови подгласници станаха инж. Румен Начев - зам.-директор на Лесозащитната станция - Пловдив, инж. Цветелина Пенчева - директор на ДГС - Ловеч (СЗДП - Враца), и инж. Станко Делиячев - директор на ДГС - Смолян (ЮЗДП - Смолян). С приза "За цялостен лесовъдски принос" бе награден

(На стр. 2)

Горската периодика в България прекрачи в XXI век

На стр. 2

Традиции, креативност и качествено лесовъдско образование

На стр. 6

Състояние и динамика на част от природния и генетичния потенциал в горите на България

На стр. 8

120 години горски печат у нас

120-годишният юбилей на горския печат у нас е забележително събитие, защото за повече от век той отразява не само развитието на горското дело, но и най-значимото от живота на лесовъдската колегия.

Горски списания и вестници се появяват с ентузиазъм и мъка. Някои угасват във времето, но винаги има печатен орган, който върно служи на гората и нейните хора.

Нима можем да не отдадем заслуженото уважение и признателност към всички наши колеги, работили и съдействали, за да го има вече 120 години нашия горски периодичен печат. Можем ли да не изразим благодарността си към всички, които с пламенно слово са отстоявали и ратували за напредъка на горското ни дело и допринесли за изработването на общите идеи и позиции за защита на българската гора, с които сега се гордеем.

А това, трябва да признаем, е и големият принос на горския печат в успешното развитие на горското стопанство и горската наука в България.

Наистина дълг е пътят на горския периодичен печат. Неговият светлик гори вече три века - от края на по-миналото, миналото и настоящето столетие, и все е на пост.

Какво са днес за лесовъдската колегия списание "Гора" и вестник "Българска гора"? Нещо изключително необходимо, така както се е приемал горският печат в миналото. Сега списанието и вестникът продължават една скъпа за лесовъдите традиция - винаги да имат своя печатен орган. Показателно за това е, че в тези трудни времена списанието не само не изчезна, запази се, а и се промени. Появи се и вестник с нова съвременна визия. Къде другаде, ако не в нашия горския периодичен печат, би могло най-точно и компетентно, най-ангажиращо и вълнуващо да се поднасят и обсъждат проблемите на горите и горското стопанство.

Горският периодичен печат го има над едно столетие. Сигурни сме, че ще го има и дълго занапред. И лесовъдите, и горската служба трябва да издигат неговия престиж, за да бъде авторитетна трибуната, напомняща непрекъснато на обществото за състоянието и проблемите на нашите гори и неговите задължения към тях.

Как виждаме нашия периодичен горски печат отгук нататък? Модерен, непрекъснато обновяващ се, актуален по съдържание, бранещ интересите на българската гора, на българския лесовъд, внушаващ на обществото респект към гората, ратуващ за правилна национална горска политика и уважение към българската лесовъдска наука. Определено място в него трябва да намира критичността към дейността в горите, за да има повече дисциплина в работата ни и висок лесовъдски морал. Нека повече да се пише и за това, което трябва, но още не е направено в горите и за горите.

Дълбоко вярваме, че и по-нататък нашия периодичен горски печат ще е продължител на почитани традиции оставени ни от поколения лесовъди.

Седмица на гората

История и традиции в грижата за бъдещето на гората

(От стр. 1)

инж. Тони Кръстев - началник на отдел "Възобновяване, стопанисване, ползване и защита на горите" в ИАГ (сн. 2). "За принос към опазването на дивата природа" бе отличена природозащитничката Любомила Кривошиева.

Председателят на Съюза на лесовъдите в България проф. Иван Палигоров връчи на наградените "Почетен знак" на Съюза и сертификата.

ти, удостоверяващи отличията.

Отличените в категория "Служител по контрола и опазването на горските територии" са главни специалисти горски инспектори Пенчо Йорданов - РДГ - Велико Търново, Милко Субашки - РДГ - Ловеч, и Огнян Петков - РДГ - Бургас (сн. 3).

Изпълнителният директор на ИАГ инж. Мирослав Джупаров награди с юбилеен плакет, изработен специално за тазгодишната Сед-

мица на гората, "140 години централна горска служба" редакцията на сп. "Гора" и нейния главен редактор инж. Борис Господинов. Списанието бе отличено и с "Почетен знак" на Съюза на лесовъдите в България "За цялостен принос за популяризиране и повишаване на имиджа на лесовъдската професия", който бе поднесен от председателя на СЛБ проф. Иван Палигоров. "Почетен знак" на СЛБ получи инж. Михаил Михайлов за

приноса му към горския периодичен печат.

Хорът на ансамбъл "Пирин" и студентският фолклорен ансамбъл на Югозападния университет "Неофит Рилски" - Благоевград, изнесоха богата музикална програма.

Участниците в тържественото събрание посетиха реновирания от ЮЗДП криволинеен бараж на р. Хърсовска и залесиха 60 фиданки топола на територията на ДГС - Благоевград (сн. 4).

Признание и поклон пред делото на предците

В навечерието на Седмичата на гората денят **28 март** бе посветен на отдаването на почит пред паметта на лесовъдите, отдала живота си за българската гора. Традицията датира от 2003 г., когато по инициатива на Съюза на лесовъдите в България в парковото пространство на Лесотехническия университет е открит Мемориал на лесовъдите. Оттогава потомците не забравят да склонят глава пред светлия

пример на предците и да положат цветя в подножието на Мемориала в знак на признателност към делото на своите предшественици.

В церемонията през тази година взеха участие изпълнителният директор на ИАГ инж. Мирослав Джупаров, Академичното ръководство на ЛТУ, начело с ректора чл.-кор. Иван Илиев, ръководители и служители на ИАГ и нейните структури, на държавните предприятия,

научната общност от Института за гората, лесовъди ветерани, синдикалисти и студенти.

В Деня на преклонение присъстващите изслушаха словото на председателя на Съюза на българските лесовъди проф. Иван Палигоров (Пълният текст на словото четете на стр. 5). Пред Мемориала бяха положени венци и цветя.

Горската периодика в България прекрачи в XXI век

Вторият ден от Седмичата на гората бе посветен на горската периодика и книжнина в България. 120-ата годишнина от излизането на първите броеве на печатните издания на колегията - сп. "Лесовъдец", чийто наследник и продължител е сп. "Гора", и сп. "Лесовъдска сбирка", бе чествана на **2 април** в аулата на Лесотехническия университет. Организатор на тържеството бе редакционният колектив на сп. "Гора". В аулата бе подредена сбирка от издаваните през годините от редакцията на списанието книги с горска тематика.

Сред гостите бяха представителите на ИАГ - зам. изпълнителният директор инж. Росен Попсавов и главният секретар д-р Илиан Точев и експерти в Агенцията, преподавателската и студентската общност на Лесотехническия университет, начело с ректора чл.-кор. Иван Илиев. Тържеството бе уважено от председателя на Съюза на лесовъдите в България проф. д-р Иван Палигоров, председателя на Федерацията на синдикалните организации от горското стопанство и дървопреработващата промишленост към КНСБ инж. Петър Абрашев, председателя на Браншовото сдружение на практикуващи лесовъди и горски предприемачи "Булпрофор"

инж. Антоний Стефанов и председателя на УС на Съюза на българските журналисти Снежана Тодорова.

На празника на горския печат бяха и директорите на държавните предприятия и техните структури и регионалните дирекции по горите, както и лесовъди ветерани, дългогодишни и настоящи журналисти, приятели от цялата страна.

За всички присъстващи колективът на сп. "Гора" създаде приятна и непринудена атмосфера. Есета по темите за историята и развитието на горския печат у нас до наши дни и какво е да си журналист в сп. "Гора" изнесоха главният редактор на сп. "Гора" инж. Борис Господинов и редакторът Светлана Бънзарова.

Водещият на тържеството - гл.ас. д-р Евгени Цавков в ЛТУ и автор на много исторически материали в списанието, представи дейността на Музейната сбирка

на Университета, която съдържа и значителна част от началните издания на горската периодика и книжнина.

Поздравления бяха произнесени от журналистката на програмата "Христо Ботев" на Българското национално радио Елена Кортел, преподавателя в ЛТУ доц. Момчил Панайотов, инж. Валентин Карамфилов. Поздравителни адреси бяха

получени от името на ръководството на ИАГ, ЛТУ, СЛБ, ФСОГДСП, ЮЗДП - Благоевград, НЛРС-СЛРБ, НППГС "Христо Ботев" - Велинград, ДПП "Витоша", "Андреас Штил" ЕООД и от посланика на България в Република Черна гора Н.Пр. д-р Меглена Плугчиева.

Паметният знак на Изпълнителната агенция по горите "140 години централна горска служба" бе връчен на Снежана Тодорова - председател на Съюза на българските журналисти, и чл.-кор. проф. д.н. Иван Илиев - рек-

тор на ЛТУ.

За изключителни заслуги на редакционния екип на списание "Гора" в развитието на горския печат със "Златна значка" на ИАГ бе награден главният редактор инж. Борис Господинов. Той бе отличен и с най-високото журналистическо отличие на Съюза на българските журналисти "Златно перо".

Редакцията на сп. "Гора", от своя страна, отличи с грамоти редица дейци и дългогодишни автори.

Гостите бяха зарадвани с изпълненията на шестгодиш-

ната певица Ивон Хаджийска и талантливия гайдар Стоян Гушков от Народното читалище "Христо Ботев 1871" в Смолян, учениците от 144-то СУ "Народни будители" в София - Кристиан Крумов, Евгения Димитрова и Калия Каменова, възпитаниците на НППГС "Христо Ботев" във Велинград - Фатима Кейбашиева и Георги Марков, и стиховете на Весела Славева - студентка на ЛТУ в специалността "Ландшафтна архитектура".

Седмица на гората

Горски служители залесяваха край Костенец

На 4 април повече от 100 служители на Изпълнителната агенция по горите, РДГ - София, и ДГС - Костенец, се включиха в традиционното залесяване, ко-

ето тази година се проведе в землището на с. Очуша, община Костенец. Над 1200 фиданки от черен бор бяха залесени на оголения терен по южния склон на Ихти-

манска Средна гора. Мероприятието бе извършено върху площ на територията на ДГС - Костенец, нападнати от върхов корояд през 2017 г. и освободени след провеж-

дане на санитарни сечи. С добро настроение, усмивки и най-вече с професионализъм служителите създадоха началото на нова иглолистна гора.

ДГС - Пирдоп

Официалното откриване на Седмицата на гората се състоя в разсадника на Копривщица, който носи името на един от бележитите радетели на залесяването в града - Рашко Маджаров. Край бюст-паметника на залесителя, изграден на територията на разсадника, присъстваха директорът на Държавното горско стопанство - Пирдоп, инж. Мико Павлов, служители и бивши директори на стопанството, кметът на Копривщица Генчо Герданов, представители на РС "ПБЗН" - Коп-

ривщица, ветерани и граждани (сн. 1).

Инж. Мико Павлов и Генчо Герданов приветстваха присъстващите на тържеството и поднесоха цветя пред паметника на Рашко Маджаров (сн. 2).

От отец Богомил Читалов бе отслужен тържествен водосвет за здраве и благополучие на горските служители и техните семейства, завършил с "На многая лета". След химна на

Република България и "Хубава си, моя горо", който е не само химнът на лесовете, но и на Копривщица,

събитието продължи със засаждането на фиданките край алеята, водеща към бюст-паметника. Бе прочетен поздравителен адрес от директора на ЮЗДП - Благоевград, инж. Дамян Дамянов.

Специален поздрав към всички бе отправен от възпитаниците на ДГ "Евлампия Векилова", които рецитираха стихчета, посветени на пролетта. Инж. Павлов благодари за трогателната им програма и подари на всяко дете книжки и лакомства.

Открита е паметна плоча на д-р инж. Алекси Дамянов в с. Коевци

Тържественото честване на Седмицата на гората бе проведено на 5 април край с. Коевци в района на ДГС "Болярка" - Велико Търново. Участваха проф. д-р Иван Палигоров - председател на СЛБ, инж. Зорка Иванова - зам.-директор на РДГ - Велико Търново, инж. Йордан Бонков - директор на ДГС "Болярка", инж. Пламен Чернев - кмет на община Сухиндол, Румен Гърбов - кмет на с. Коевци, лесолюбци, ветерани и жители на селото. Присъстващите бяха поздравени от младежката фолклорна група от община Сухиндол с "Хубава си, моя горо".

Слово за делото на лесолюбца Алекси Дамянов произнесе доц. д-р Кънчо Калмуков. Инж. Дамянов (1918-2002 г.) е българският лесолюб, работил като директор на ГС - Батошево, и в централното горско ведомство,

който остави за поколенията жив зелен паметник - лесопаркът в околностите с. Коевци. Залесяванията са извършвани от Горското стопанство - Велико Търново, през 1975-1978 г. и са на площ 800 дка, като са използвани 36 иглолистни и 81 широколистни дървесни вида, както и 54 вида различни храсти. Видовете са доставени под прякото ръководство на Алекси Дамянов от различни райони на страната. Създадените насаждения са основа на крайселищния парк и биоecологичния ста-

ционар, изграден през 1979 година.

Проф. Иван Палигоров връчи поздравителни адреси от името на СЛБ на инж. Атанас Петков, който 35 години работи като началник на участъка на крайселищните залесявания на с. Коевци, на кмета на община Сухиндол инж. Пламен Чернев - домакин и инициатор на тържеството, и на 92-годишната Соломия Личева, която участва в залесяванията и отглеждането на културите. Инж. Чернев сподели, че на предстоящата сесия на Об-

щинския съвет д-р инж. Алекси Дамянов ще бъде обявен за почетен гражданин на община Сухиндол.

Проф. Палигоров и инж. Чернев откриха паметната плоча на лесолюбца Алекси Дамянов. Цветя бяха поднесени от Община - Сухиндол, РДГ - Велико Търново, ДГС "Болярка", Съюза на ветераните лесолюбци от Велико Търново, лесолюбци, работили с д-р Дамянов, и жители на селото. Засадени бяха и два смърча.

Доц. д-р Кънчо
КАЛМУКОВ

РДГ - Ловеч

На 3 април лесолюбската колегия от Ловешкия регион отдаде почит на родоначалника на първите залесявания лесолюбца Никола Василев, който през 1898 г. извежда учениците от Ловеч да залесят Баш бунар - голяма местност край р. Осъм. През 1908 г. лесничият Никола Веденков оформя алеята. Паметникът на Никола Василев е открит през 1973 г., но след като е откраднат, възстановен е от РДГ - Ловеч, през 2005 година.

Оттогава колегията поддържа бюст-паметника и почита паметта на Никола Василев, като всяка година за Седмицата на гората лесолюбците и обществеността на Ловеч скланят глави пред делото на първите, като инициатор на поклонението е РДГ - Ловеч, с директор инж. Павли Богдански и Съюзът на лесолюбците в България. В церемонията по полагането на венци и цветя участва председателят на СБЛ проф. Иван Палигоров.

Лесолюб за един ден

ДГС - Кюмюрджик

Като част от програмата за Седмицата на гората за пети пореден път у нас е проведена инициативата "Лесолюб за един ден". С обединени усилия на Изпълнителната агенция по горите, дирекциите на природните паркове, регионалните дирекции по горите, държавните предприятия и техните териториални подразделения инициативата доби масовост и предизвика огромен интерес в подрастващите. Над 3000 деца с помощта на лесолюбци, които прилагат принципите на системата "Горска педагогика", бяха запознати с благородната професия и живота на гората.

ДГС - София, Борисовата градина

ДПП "Шуменско плато"

ДПП "Врачански Балкан"

ДПП "Сините камъни"

РДГ - Велико Търново

Годишнини

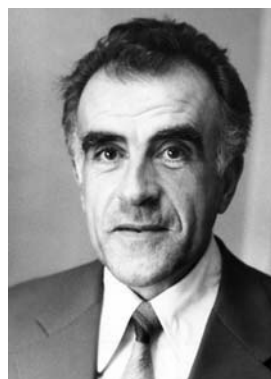
Инж. Тодор
ЙОТОВ
на 85 години

Роден е на 04.04.1934 г. в с. Рани луг, Софийска област.

През 1965 г. завършва ВЛТИ, специалност "Горско стопанство".

Целият му трудов стаж преминава в горите, отначало като техник-лесовъд в Горските стопанства - Видин, Говежда и Ново Паничарево. От 1965 г., в продължение на 20 години до

пенсионирането си през 1984 г., е директор на Горско стопанство - Несебър (по-късно ДЛС "Несебър"). Значителен е приносът на инж. Йотов както в залесяването на курортния комплекс "Слънчев бряг", така и в преобразуването на горското стопанство в държавно ловно стопанство и създаването на условия за развитие на ловния туризъм.

Инж. Георги
ПЕТРУШЕВ
на 85 години

Роден е на 23.04.1934 г. в София.

Завършва ВЛТИ през 1957 година.

След дипломирането си работи последователно в Горпром - Берковица и Дупница, "Агролеспроект" и Горските стопанства - Розино, Симитли и Кресна, където 9 години е директор. От 1973 до пенсионирането си през 1994 г. е на работа в централното горско ведомство в направление по дърводобива, а по-късно като експерт по защитени територии.

Инж. Петрушев е изявен специалист и опитен ръководител в областта на горското стопанство със значителен принос в създаването на много нови гори, механизацията на дърводобивните процеси и строителството на горски пътища.

Значителен е приносът му за увеличаване на ролята и мястото на защитените територии в страната и в системата на горското ведомство. Автор е на много книги и публикации на горска тематика.

Доц. Величко
ГАГОВ
на 75 години

Роден е на 16.04.1944 г. в Ракиотово, Пазарджишка област.

През 1968 г. завършва ВЛТИ, специалност "Горско стопанство".

Същата година започва работа в ГС - Чехово. От 1970 г. е аспирант във ВЛТИ. Защищава дисертация и продължава научната си кариера като асистент, ст. асистент и гл. асистент по генетика и селекция. През 1985 г. е избран за доцент в катедра "Горска ботаника и селекция".

През 1987-1988 г. е зам.-декан на факултет "Горско стопанство". От 1993 до 1995 г. е първи зам.-председател на Комитета по горите.

Специализира горска ге-

нетика и селекция в Швеция, Хърватия и Германия. Участва в разработването на научни проекти в Германия и Словакия.

Пенсионира се през 2012 година.

Научноизследователската и приложната дейност на доц. Гагов обхваща проучванията върху полиморфизма на някои от основните иглолистни видове. Научното му наследство включва десетки научни публикации, голяма част от които отпечатани в чуждестранни научни издания, и няколко книги. Под негово ръководство са защитени множество магистърски работи и докторски дисертации.

Седмица на гората

Годишни награди на Съюза на лесовъдите в България

В изпълнение на Заповед № 166/21.03.2019 г. на председателя на СЛБ на 26 март е проведено заседание на Централна комисия за определяне на носителите на призове "Лесовъд на годината" за 2018 г. и "За цялостен лесовъдски принос".

След като разгледа постъпилите предложения от 10 дружества на СЛБ за общо 11 лесовъди, по утвърдените критерии и ред Комисията класира петима души за наградите на Съюза.

"Лесовъд
на годината" за 2018 г.

Инж. Дамян Дамянов -
директор на ЮЗДП -
Благоевград

Роден е на 07.09.1958 г. в Левин. През 1983 г. завършва ВЛТИ, специалност "Горско стопанство".

През 1983-1987 г. е зам.-директор на ДЛС "Кормисош", а от 1987 до 2009 г. е директор на ДЛС "Витошко - Студена". Три години е директор на Териториалното звено за алтернативни дейности - Южна България.

През 2012 г. е назначен за зам.-директор на Югозападното държавно предприятие - Благоевград, а от 2017 г. е директор.

От началото на трудовата си дейност инж. Дамянов проявява интерес към ловното стопанство и има голям принос за неговото развитие у нас на всички позиции, които заема.

Като ръководител на ЮЗДП - Благоевград, допринася за издигането на качествено ново ниво залесителната дейност, като само за 2018 г. са залесени 4100 дка нови гори. Под ръководството му Предприятието печели междудународен проект по програмата LIFE на ЕК и като част от проекта е изградена поточната линия за контейнерното производство на фиданки в разсадника "Локорско" на ДГС - София. За м.г. Предприятието успява да усвои 568 000 м³ дървесина, засегната от повреди. Въвежда нови критерии при опазването на горски територии от браконьерство и пожари, като през м.г. ЮЗДП успешно кандидатства по подмярка 8.3, 8 и 8.4 на ПРСР.

Инж. Дамянов получава високото отличие за приноса му в стопанисването, контрола, опазването и управлението на горите в системата на ЮЗДП - Благоевград.

Подгласници

Инж. Румен Начев - зам.-местник-директор на ЛЗС - Пловдив

Роден е на 08.01.1962 г. в Асеновград. През 1986 г. завършва ВЛТИ, специалност "Горско стопанство".

От 1986 до 1994 г. работи като лесничей и старши лесничей в Горските стопанства - Тополово и Асеновград.

В Лесозащитната станция - Пловдив, постъпва през 1995, като последователно е експерт, главен експерт, а от 2018 г. - зам.-директор на Станцията.

В областта на лесозащитата работата му е свързана с лесопатологичните обследвания на горите. През последните години активно работи по справяне с основните лесозащитни проблеми по овладяване на засегнатите от съхнене, повреди от насекомни вредители и гъбни патогени иглолистни гори. Разработил е подробни указания за работа и отчитане на резултатите от борбата с короядите.

Инж. Начев е водещият експерт при разработване на модул лесозащита към web базираната система на ИАГ.

Инж. Начев получава наградата за дългогодишния му опит и за приноса към разрешаването на съвременните проблеми в лесозащитата.

Инж. Цветелина Пенчева -
директор
на ДГС - Ловеч

Родена е на 20.04.1966 г. в Ловеч. През 1990 г. завършва ВЛТИ, специалност "Горско стопанство".

Същата година постъпва в Горско стопанство - Ловеч, където последователно е технолог, лесничей и старши лесничей до 1999 година. През 1999-2002 г. работи като главен специалист в РУГ - Ловеч, през 2002-2008 г. е зам.-директор на Държавно лесничество - Ловеч, а след това за една година е директор. Като главен експерт по недържавни гори една година работи в РДГ - Ловеч.

За директор на ДГС - Ловеч, е назначена през 2010 година. Под ръководството на инж. Пенчева значително намаляват нарушенията в горските територии, а стопанството се отличава със значителен ръст на натуралните и стойностните показатели. В резултат на наложения качествен контрол дисциплината на ползване на дървесина и изпълнението на лесокултурните мероприятия са на високо ниво.

Инж. Пенчева получава

наградата за значителен принос през миналата година в създаването, опазването и управлението на горите в Ловешкия регион.

Инж. Станко Делиянчев -
директор
на ДГС - Смолян

Роден е на 03.01.1983 г. в Смолян. Завършва ЛТУ, специалност "Горско стопанство", през 2005 година.

От 2005 г. работи в ДГС - Славейно, където последователно е лесничей и зам.-директор и директор до 2016 година. От 2016 г. е директор на ДГС - Смолян. На всички длъжности, на които работи, инж. Делиянчев се отличава с висок професионализъм и загриженост за бъдещето на гората.

В началото на 2018 г. ДГС - Смолян, е засегнато в най-силна степен от ветровала. Инвентаризирани са 74 540 м³ повалена дървесина. Благодарение на изключително добра организация, създадена от директора, по инвентаризация, подготовка на необходимата документация и провеждане на процедурите са усвоени 87 % от повалената дървесина, което намалява риска от разпространението на корояди и не допуска похабяването ѝ.

Инж. Делиянчев получава отличието за приноса му в преодоляване на последствията от природното бедствие в горите на ДГС - Смолян.

"За цялостен
лесовъдски принос"

Инж. Тони Кръстев -
началник-отдел "Възоб-
новяване, стопанисване,
ползване и защита на го-
рите" в ИАГ

Роден е на 20.07.1959 г. в Перник. През 1985 г. завършва ВЛТИ, специалност "Горско стопанство". През 1997 г. завършва Стопанска академия - Свищов, а през 2003 г. - курс по правна подготовка в Академията на МВР.

През 1985 г. започва работа като технолог по дърводобива в ГС - Брезник. През 1987-1991 г. е научен сътрудник по икономиката на горското стопанство в Института за гората - БАН. Две години

работи отново в ГС - Брезник, като главен инженер.

През 1993 г. постъпва в Комитета по горите, където до 1999 г. е началник-отдел "Икономика на горското стопанство", след което последователно е зам.-началник и началник на Националното управление по горите - до 2001 година. В централното горско управление в следващите години заема ръководни и експертни длъжности.

От 2014 до 2017 г. е изпълнителен директор на ИАГ. След това професионалният му път в горското ведомство продължава като главен експерт в отдел "Недържавни гори и контрол върху дейностите в горите", а от 2018 г. е началник-отдел "Възобновяване, стопанисване, ползване и защита на горите" в дирекция "Гори и лесовъдски дейности" на ИАГ.

Богатият професионален опит на инж. Кръстев е свързан с решаването на проблемите на горското стопанство и в основната си част е насочен към нормотворчеството и икономическата организация на горския сектор. Участва активно в изготвянето на поредица от закони в областта на горите. Един от инициаторите на създаването на НФ "Българска гора" и фонд "Инвестиции в горите". Като изпълнителен директор на ИАГ въвежда електронните превозни билети за транспортиране на дървесината чрез system.iag.

"За принос към
горския печат"

Инж. Михаил
Михайлов

Роден е на 26.02.1948 г. в Благоевград. Завършва ВЛТИ, специалност "Горско стопанство".

От 1975 г. работи в ГС - Рилски манастир, като технолог и началник на ГТУ.

През 1980-1996 г. е преподавател в Центъра за следдипломна квалификация по горско и ловно стопанство - Боровец.

През 1996 г. работи в ГС - Благоевград, като сътрудник към стационара "Парангалица" на Института за гората - БАН, а след това - до 1999 г., е експерт в Народния парк "Рила".

През 2000 г. е назначен за директор на новообявения Природен парк "Рилски манастир". От 2004 до 2011 г., когато се пенсионира, е главен специалист и старши експерт в РДГ - Благоевград.

Успоредно с професионалната си кариера инж. Михайлов пише материали и снима за местни и централни медии. Дългогодишен сътрудник е на сп. "Гора" и в. "Българска гора". Автор е на книгата "Горите на Благоевградска област" (2013 г.)

Слово на председателя на Съюза на лесовъдите в България проф. Иван ПАЛИГОРОВ пред Мемориала на лесовъдите

По утвърдена традиция и тази година, преди началото на 94-та Седмица на гората, отдаваме почит към всички лесовъди, от различните краища на нашата страна, които са посветили живота си на горското дело. Покланяме се и пред паметта на нашите колеги, загубили живота си в името на опазването и умножаването на горското богатство на България.

В горския летопис достойно място заемат първите радатели, допринесли за създаването на отделението "Надзор на лесовите" към Министерството на финансите през 1879 година. С този акт се поставя началото на организираното горско дело у нас, а историята помни името на Петко Каравелов - министър на финансите, който внася докладите до Александър I - Княз на България, за основаване на отделението и за назначаване на губернкските лесничии. Помнят се и имената на Стоян Брънчев, Христо Разсуканов, Димитър Христов, проф. Тодор Димитров, Димитър Киров, Йордан Митрев, Никола Василев и на други изяви на лесовъдската наука и горскостопанската практика с принос през годините в съхраняване и умножаване на зеленото богатство на България.

През февруари тази година се навършиха 107 г. от жестокото убийство на лесовъда Васил Попов, посветил се на борбата с незаконните посегателства върху българската гора. Към списъка на

мъчениците, загубили живота си, трябва да прибавим и тези на убития от браконieri Симеон Петаларов, на отровения хърченски държавен горски надзорител Христо Попски, на удавения козлодуйски общински горски стражар Петър Миков, на застреляния от "неизвестни лица" горски стражар при Селско-Рашката държавна гора в Тревненско Христо Фингаров, който е главен свидетел по дело за незаконни сечи в особено големи размери.

Към списъка трябва да прибавим и лесовъдите, които са изпълнили своя отечествен дълг. Историята ни напомня имената на изяви на времето си лесовъди, загинали по време на войните през второто десетилетие на миналия век. Тогава нашата колегия е била малобройна и всяка загуба се е отразявала негативно на професионалното развитие, както и на стопанисването на горите у нас. В дружественото списание "Горски преглед" намираме "твърде печален и доста дълъг списък", който включва лесовъдите Христо Гошев, Атанас Лулчев, Петър Томазов, Владимир Куюмджиев, Атанас Стоянов, Брайко Бозов, Никола Василев, Ганчо Ганчев, Никола Кънев, Георги Куленов, Цено Тотев, Атанас Атанасов. Както казва тогавашният главен редактор на списанието Георги Петров, само за 3 години колегията се е разделила с цяла плеяда "блестящи звезди, изчез-

нали преждевременно от хоризонта на зелената емблема".

Не са малко и днес при мерите с наши колеги, служещи вярно на Българската гора, които са заплашвани, преследвани, бити. Нанасят се вреди на тяхната собственост и на семействата им, биват уволнявани и премествани под влияние на местни зависимости. На някои даже е обявявано, че нямат място в системата, и те са принудени да търсят препитание на друго място.

Лесовъдската колегия се прекланя пред тези ратници на българската гора. Съюзът на лесовъдите ще продължи да издирва своите герои и да работи за достойното им вписване в нашата горска история. С гордост трябва да припомним, че нашите предшественици са били много обаятелни личности. Със силни характери и смелост, те са намирали подкрепа от интелегентията, учителите и духовниците, за да успеят да опазят и възстановят горското ни богатство. За величественото културно залесително дело на лесовъдите, започнало в края на XIX и началото на XX век днес говорят останените от тях живи "зелени паметници". С апостолски труд, с подкрепата на цялата общественост са създадени прекрасните крайградски паркове "Аязмото" в Стара Загора, "Кенана" в Хасково, "Хисарлък" в Кюстендил, "Липник" в Русе и други. До наши дни са създадени пове-

че от 18 млн. декара нови гори. С гордост колегията може да посочи като най-голям успех овладяването на ерозионните процеси в горските територии, защитата на населените места и инфраструктурата от порои и наводнения, удължаването на експлоатационния срок на над 200 язовира. Специално внимание заслужава създадената система от ползозащитни горски пояси в Североизточна България, предназначена да предпазва от вятъра и да задържа снежната покривка за увеличаване на добивите от земеделските култури.

Днес е Денят на преклонение, но нашите амбиции са непрекъснато да издирваме и да възстановяваме паметта на своите предшественици, отдала живота си за Българската гора.

Продължена бе инициативата за Седмичата на гората да се почистват и обновяват паметните знаци - чешми, плочи и паметници на бележити колеги лесовъди. През 2018 г. бяха отбелязани годишнини от създаването на горските служби и бяха поставени паметни знаци на различни места в страната. В присъствието на много граждани, колеги и ученици от Националната професионална гимназия по горско стопанство "Христо Ботев" - Веллингград, на специално тържество бяха поднесени цветя пред паметника на Васил Попов, на едноименната улица във Веллингград.

Предстои да бъде открит

нов паметен знак във връзка със 100-годишнината от рождението на Алекси Дамянов в с. Коевци. За постиженията в залесяванията в околностите на Сухиндол той ще бъде предложен за почетен гражданин на общината. Предстои откриването на реновирането по инициатива на Дружеството на лесовъдите от ДГС - Селище, паметен знак, увековечаващ благородната дейност на колегията от района на Веллингград и Пазарджик за възстановяване на щетите от смерча през 1961 година.

Нашият призив към всички е да продължим да издирваме, да почистваме създадените, както и да оставяме нови паметни знаци за лесовъди, отдала живота си за опазването и умножаването на българската гора, и да създадем условия бъдещите поколения да помнят техните имена. Ние дължим дълбока благодарност, признание и поклон за всеотдайния труд на нашите предци, които с цената на много усилия и жертви успяха не само да запазят, но и да създадат огромни площи от нови гори.

Дълъг и сложен е житейският път, извървян от няколко поколения лесовъди в защитата на каузата за опазване на българската гора и за развитие на горското дело у нас. И ако те са отстоявали позициите при всички превратности на времето, това се дължи най-вече на техните морални устои, на техния борчески дух и на всеобщата подкрепа на народа ни, животът на кой-

то е дълбоко свързан с гората, както и с ресурсите и функциите, които тя осигурява.

Да припомним, че българският лесовъд със своя висок професионализъм, всеотдайност и гражданска доблест е заслужил уважението и признанието на обществото още в края на XIX век. Лесовъдската колегия днес не забравя стореното в миналото и се старее да продължава традициите за умножаване и опазване на нашите гори, за отстояване на достиженията на горското стопанство, изградено в съзвучие с новите реалиности.

Уважаеми колеги, в тези усилия ние се нуждаем от единство, защото нашата професия се приема от мнозинството от нас като кауза. Не само за да имаме еднаква оценка, когато се припомним славната история на нашата професия. Още по-важно е да останем единни при справянето с новите предизвикателства, работейки в служба на българската гора и обществото.

Нека сега, в подножието на този скромнен мемориал, да се поклоним пред подвига на нашите предшественици с благодарност и признателност за тяхното дело!

Моля да сведем глави и с едноминутно мълчание да почетем паметта на всички лесовъди, които не са вече между нас!

Поклон пред светлата им памет!

29 март 2019 г.

Общоевропейска среща за риска от биотични повреди

На 1-3 април в Прага, Чехия, се състоя семинар по проблеми от биотичен характер, които оказват влияние върху здравословното състояние на горите в Европа, в който взеха участие 43-ма представители на 17 европейски държави. Българската страна бе представена от инж. Елин Лилов - зам.-директор на Южноцентралното държавно предприятие - Смолян, и инж. Пенчо Дерменджиев - директор на Лесозащитната станция - Пловдив.

Направените презентации и изказвания на участниците в семинара очертават няколко тенденции.

Преди всичко, всяка година в резултат на глобалните климатични промени все по-често се наблюдават екстремни природни явления - урагани ветрове, обилни снегове и проливни дъждове, обледенявания, продължителни засушавания. В резултат на тези въздействия зачестяват случаите на повреди на дървостойките в горските екосистеми. Наличието на повредената дървесина и високите летни температури с продължителни периоди без валежи увеличават нападенията от някои видове стъблени вредители - короядите по иглолистните видове (*Ips sexdentatus* и *Ips acuminatus* по белия бор и *Ips typographus* по смърча). В резултат на увеличаване на популациите на някои видове корояди се стига до загиване на дървесна растителност върху обширни горски територии, като щетите за собствените и обществото са огромни.

В голяма част от случаите проблемите са в т.нар. вторични гори, създадени чрез залесяване върху територии, в които преди това е имало естествени широколистни гори, като за залесяване най-често са използвани иглолистни видове - бял бор и смърч, характеризиращи се с бърз растеж и ценна дървесина. Обикновено залесяванията върху големи площи с еднакви по вид дървесни видове водят до създаването на хомогенни иглолистни масиви, благоприятстващи разпространението на короядите. Голяма част от тези гори не са отгледани навреме и тяхната устойчивост срещу природните стихии, от една страна, и възможността на почвеният запас на хранителни вещества - от друга, доведоха до негативните последиствия.

Очакванията на специалистите в повечето европейски държави е екстремните климатични прояви да зачестяват, т.е. повредите в горските екосистеми ще продължават да стават все по-чести. Вследствие на това ще се увеличават и нападенията от стъблени вредители - корояди, ликояди и други насекоми вредители, засягащи нови територии, досега пощадени от природните стихии, в които досега не е имало проблеми от биотичен характер. От друга страна, с глобализацията и засиленото

движение на хора и товари в световен мащаб се повишава рискът от пренасане на нови, непознати до този момент вредители. В повечето случаи това е много опасно, тъй като местната растителност е неустойчива на чуждите вредители и обикновено те нямат естествени врагове в новите територии, в които навлизат. По тази причина е необходимо да се проследят и анализират всички фази при оценката на риска за биотични повреди и да се предприемат адекватни действия от всички заинтересовани страни.

От European Forest Institute (Европейския горски институт) е направена разработка за определяне на инструменти и мерки за управление на риска от каламитети от корояди, групирани в четири фази и свързани с цикъла за управление на риска. Първите две фази предшават проявата на проблема.

Първата фаза - подготовка - включва действия и мерки за подобряване на готовността за посрещане и справяне с проблема: обучения, за да има добре подготвени служители, които да познават особеностите и биологията на короядите, а в международен план да има обмен на данни и знания за решения и практики от други европейски държави; поддържане на запаси от семена и готовност за производство на посадъчен материал при необходимост; развиване и поддържане на горската пътна инфраструктура за осигуряване на достъп за усвояване на дървесината при необходимост; създаване на постоянни складове с подходящи условия за съхранение на дървесина (системи за третиране на дървесината с вода или пестициди); изграждане и поддържане на системи за мониторинг на короядите, обмен на информация между европейските държави за поява на каламитети от корояди; поддържане на диалог и информираност на местните общности и заинтересовани страни.

Втората фаза - предпазване - съдържа: разнообразяване на видовия състав с включване на видове, неподатливи на нападения от корояди, понякога са достатъчни пояси с широчина от около 500 м от широколистни видове; намаляване на турнуса, като се знае, че неподатливостта на дърветата към повреди от вятър и други фактори нараства с увеличаването на тяхната възраст; увеличаване на устойчивостта на насажденията чрез извеждане на отгледни сечи, тъй като лесовъдските системи на отгледни сечи намаляват конкуренцията между дърветата и увеличават жизнеността и устойчивостта им към нападения от корояди; ранно диагностициране на нападнатите дървета - провеждането на ефективни санитарни сечи е от съществено значение рано да бъдат идентифицирани и отстранени нападнатите дървета, още в т.нар. зелена фаза (докато

още не са изсъхнали) чрез използване на теренни и дистанционни методи; спиране на разпространението на корояди чрез механична или химична обработка на повалени дървета и дървени материали в гората; мерки за поддържане на хабитати на естествените врагове на короядите - птици, хищни бръмбари и др.; залесяване с дървесни видове, неподатливи на нападения от корояди.

Третата и четвъртата фаза са насочени към справяне с последициите след възникване на каламитет от корояди и са със следните действия: **реакция** - извеждане на сеч с бързо отстраняване на повредените и засегнати дървета, преди да са се влошили качествата на дървесината с цел редуциране на икономическите загуби (тук е важно да се отбележи, че сечта на вече изсъхналите дървета не намалява разпространението на короядите); спиране на планираните сечи и съсредоточаване на производствените мощности в увредените гори, избягване на свръхпредлагане на дървесина на пазара; увеличаване на комуникацията със заинтересованите страни и местните общности чрез информационни кампании в медиите; **възстановяване** - разнообразяване на бъдещия състав с толерантни на разнородни горски структури, подпомагане на възобновяването на видове, неподатливи на нападения от корояди; възобновяване с пионерни видове в случаите, когато се налага бързо възстановяване на склопа на освободените площи (бреза, лиственица) за създаване на подходящ микроклимат и впоследствие внасяне на основните по-ценни видове; създаване на условия и подпомагане на естественото възобновяване, когато не се търси бърз ефект за възстановяване на склопа; залесяване там, където няма условия за естествено възобновяване и се цели бързо възстановяване на склопа, като отново е важно да се обърне внимание на избора на подходящи дървесни видове; редуциране на пашата,

която в някои европейски държави е основна пречка за успешно естествено възобновяване.

Ефективното горско стопанство и управление на риска от нападения на корояди изисква интегриран подход, включващ редица мерки като мониторинг, защита на горите, лесовъдски действия и комуникация със заинтересованите страни. Короядите са част от естествената горска екосистема и промените в климата налагат да се търси баланс и комбинация от различни мерки за намаляване на риска от каламитети. Плановите за междусекторното управление на кризи, съобразени със секторите горско стопанство, околна среда, финанси, транспорт и обществено здраве, трябва да смекчат негативния ефект от загубите, причинявани от короядите за собствените на гори и обществото.

Инж. Елин ЛИЛОВ
Инж. Пенчо ДЕРМЕНДЖИЕВ

ВЗИСКАТЕЛНИ УСЛОВИЯ

НАДЕЖДЕН ПАРТНЬОР

Husqvarna®

АГРОЛАНД-БЪЛГАРИЯ АД, София 1700, ул. "8-ми декември" 13, тел. 024 666 910
info@agroland.eu
www.husqvarna.bg

Годишнини

Инж. Тодор
РОЧКОВ
на 75 години

Роден е на 24.03.1944 г. в с. Кондофрей, Пернишка област.

През 1970 г. завършва ВЛТИ, специалност "Горско стопанство".

Започва трудовата си дейност като проектант-лесоустроител в "Агролеспроект", където работи до 1979 г., след което е на работа в ГСК - София. От 1991 до 2005 г. е ръководител на РДГ/РУГ - София.

Пенсионира се през 2009

година.

Инж. Рочков е изявен лесовъд и ръководител, посветил почти целия си трудов стаж на горското стопанство. Участва активно в изготвянето на десетки лесоустроителни проекти. Като районен директор ръководи с умение, авторитет и висок професионализъм горскостопанската дейност и полага изключителни грижи за правилно стопанисване и ползване на горите.

Инж.
Любомир
КОЦАКОВ
на 75 години

Роден е на 11.04.1944 г. в Разлог, Благоевградска област.

Дипломира се през 1970 г. във ВЛТИ, специалност "Горско стопанство".

Работа започва в ГС - Елешница. През 1973 г. е назначен за зам.-директор на ГС - Виширица, след което в продължение на 20 години - до 1995 г., е на работ-

та в РДГ - Благоевград, където е главен специалист, експерт, зам.- директор и директор.

Инж. Коцаков е изявен специалист в областта на ловното стопанство. Под негово ръководство са изградени ДДС "Сатовча" и "Разлог". Има значителен принос за организиране на ловния туризъм в региона.

Инж.
Александър
ОБРЕТЕНОВ
на 70 години

Роден е на 07.03.1949 г. в София.

Завършва ВЛТИ, специалност "Горско стопанство", през 1973 година.

Трудовата му дейност преминава в "Агролеспроект", където работи като проектант и ръководител група, а след пенсионирането си през 2012 г. е в "Пролес-инженеринг".

Инж. Обретенков е изявен лесовъд лесоустроител, посветил целия си трудов стаж

на лесоустроителния проектиране. Ръководи изработването на първите проекти за устройство на ползащитните пояси в Добруджа. Участва в изработването на първия Закон за лова и опазване на дивеча у нас, както и в изготвянето на редица наредби и инструкции за ловностопанско и рибностопанско устройство. Публикува много статии на ловна и природозащитна тематика.

Инж. Стефан
БЕРОВ
на 70 години

Роден е на 20.03.1949 г. в с. Левочево, Смолянска област.

През 1972 г. се дипломира във ВЛТИ, специалност "Горско стопанство".

Същата година започва работа като началник-участък в ГС - Смолян. През 1976 г. е назначен за директор на ГС - Смилян, а от края на същата година започва работа в ГСК - Смолян. От 1999 до 2003 г. е

зам.-началник на РУГ - Смолян, след което преминава на частна лесовъдска практика.

Инж. Беров е изтъкнат лесовъд със задълбочени познания и богат практически опит в стопанисването на горите. Авторитетен и търсен специалист в областта на управлението на горското стопанство и горските кооперации в Смолянския регион.

70 години НПГГС „Христо Ботев“ - Велинград

Традиции, креативност и качествено
лесовъдско образование

Националната професионална гимназия по горско стопанство "Христо Ботев" - Велинград, е наследник на първото Горско училище, открито на 1 октомври 1896 г. в м. Чамкория (Боровец), което от 1911 г. е преместено в с. Лъджене (сега квартал на Велинград). По това време се създава Лесовъден отдел към Средното техническо училище "Христо Ботев" - София, чийто приемник и продължител е нашата гимназия.

Острата нужда от добре подготвени средни лесовъдски кадри и подходящият район на Велинград, обособен вече като един от центровете на горското стопанство в страната, са решаващите предпоставки управлението в София да направи своя избор и с постановление №1 на МС на 27.07.1949 г. да открие във Велинград Техническата горска гимназия. Тя функционира като самостоятелно специализирано учебно заведение за подготовка на кадри, които да създават, стопанисват и опазват българските гори. През 1961 г. гимназията се преименува в Горски техникум, а от 1963 г. става Техникум по горско стопанство. През 2003 г. добилият популярност в цяла България и наложил се като средище на лесовъдската мисъл и образование техникум се преименува в Професионална гимназия по горско стопанство, за да се стигне до 2017 г., през която училището покрива изискванията на МОН и става Национална професионална гимназия по горско стопанство.

От самото начало на своето съществуване, независимо от многото преименувания, гимназията е вярна на изконните традиции и принципи на нейното създаване и успява да остане единствено в България строго профилирано учебно заведение, в което се подготвят "техник-лесовъди" по специалностите "Горско стопанство и дърводобив" и "Горско и ловно стопанство". Този факт, до-

Лесовъдската колегия на НПГГС "Христо Ботев" - Велинград

казаният във времето висок управленски дух на ръководствата на училището, както и непрекъснатият устрем на учителския екип да действа в синхрон със съвременните тенденции, издига имиджа на гимназията и я утвърждава като лидер в областта на средното горско и ловно образование.

За осъществяването на солидна професионална подготовка и неразривна връзка между теория и практика в обучението училището ни поддържа много добро сътрудничество с Лесотехническия университет, държавните горски предприятия в страната, УОГС "Г. Аврамов" - Юндола, както и с фирмите "Stihl", "Husqvarna", "Oleo-Mac".

Усилията, положени в изготвянето на проекти с различна насоченост, са много и затова с удовлетворение и гордост споделяме своя опит в реализирането на международни проекти с Япония, Швейцария, Чехия, Румъния, Сърбия, Македония, Босна и Херцеговина, Испания, а тази година - и с Италия. С реализирането на част от проектите се обогатява материалната база на гимназията и последният такъв проект на обща стойност 1 300 000 лв. е чрез община Велинград и Министер-

ството на регионалното развитие и благоустройството.

Висококвалифицираният екип от учители на гимназията е сигурен гарант за качествено преподаване и обучение. Много от педагогическите специалисти са автори и съавтори на учебници по професионална подготовка. Силната лесовъдска гилдия в училището е винаги с активна в разработването и утвърждаването на учебни планове и програми, въвеждането на държавните образователни изисквания по професиите в горския бранш, както и при въвеждането на критериите за провеждане на държавните квалификационни изпити. С готовност и вещина лесовъдите от училището оказват съдействие в работните групи с МОН, ИАГ и МЗХГ.

Един от принципите, водещ екипа на гимназията с увереност през годините, е: "Зад думите нека има и дела!". Точно затова след всички перипетии училището има материална база, която е не само съвременна и модерна, а и изпълнена с труда, любовта и уважението на стотиците ученици и учители със своя принос в нейното изграждане и обогатяване. Днес НПГГС "Христо Ботев" разполага с 15 уютни и модерно оборудвани учебни кабинета, физ-

културна площадка, учебен разсадник, дивечоразвъдник, дендрариум с над 350 растителни вида, а от тази година - и с прекрасна многофункционална спортна зала, фитнес зала и зала за изяви и конференции, които ще бъдат официално открити по време на тържествената церемония по случай 70-годишнината на училището - на 21 юни.

Почит и уважение за здравите основи, положени от първия директор на гимназията - инж. Янко Узунов, за развитието и просперирването на училището ни по време на ръководството от директори инж. Сава Нешев (от 1950 до 1976 г.) и инж. Иван Чешмеджиев (от 1976 до 1995 г.).

Благодарност към създателя на енергия и хъс на сегашния екип на Националната гимназия, която за дългогодишната си успешна образователно-възпитателна дейност е наградена с орден "Св. Св. Кирил и Методий" - I степен.

70 години - история и дела, които ни карат да помним, за да съхраним и уважаваме, да знаем, за да сме уверени и устремени, да можем, за да бъдем горди стопани на българската природа и образователното лесовъдско дело.

Инж. Надежда ГАНЧЕВА

Седмица на гората

РДГ - Берковица

Традиционно в Седмицата на гората служителите от

РДГ - Берковица, Община Берковица и малките спортисти от ръгби клуб "Балкански котки" засадиха фиданки от източна и западна туя, конски кестен и лирово дърво. За място на залесяването бе определен Градският стадион.

Всички участници бяха поздравени от инж. Сашко Каменов - директор на РДГ - Берковица, и от зам.-кмета г-жа Ася Велислова. Инж.

Каменов подчерта защо е избрано това място за залесяване, с което освен облагодяване на парковата част около спортните съоръжения се цели и приобщаване на младите спортисти към грижите за опазването на природата. Спортувайки и постигайки успехите, те ще виждат как ще израстват и посадените от тях фиданки.

"Овергаз" залесява

"Овергаз" е първата компания в страната, която от години участва във възстановяването на горите чрез своя проект "Да запазим България зелена и чиста за нас и нашите деца". И тази година за Седмицата на го-

рата 50 шестокласници от "Българско школо" и 40 деца от училището в Горна Малина се включиха в залесяването на 3550 фиданки в землището на с. Белопопци. На събитието присъства зам.-кметът на Горна Малина

Цветанка Иванова.

Под ръководството на лесовъди от ДГС - гр. Елин Пелин, учениците залесиха с цер, черен бор и летен дъб 8 дка, с които залесените от компанията гори стават 485 декара.

ЮРИДИЧЕСКА КОНСУЛТАЦИЯ

Как да възстановим здравните си права?

Здравноосигурителните права на гражданите, които се осигуряват за своя сметка: упражняващи свободна професия и/или занаятчийска дейност по регистрация; еднолични търговци, собственици или съдружници в търговски дружества; регистрирани земеделски стопани или тютюнопроизводители; се прекъсват, ако не са внесени повече от **три** месечни здравноосигурителни вноски за период от **36 месеца (3 години)**. Периодът се брои до началото на месеца, предхождащ месеца, в който на лицето е оказана медицинска помощ, платена от Националната здравноосигурителна каса.

Когато здравноосигурителните права са прекъснати, т.е. за последните 36 месеца липсват повече от три вноски за здравно осигуряване, за да бъдат възстановени, трябва да са заплатени всички задължения за здравно осигуряване за последните **60 месеца (5 години)**.

Заплащането на вноските става:

- По банков път. Осигурителните вноски по Закона за здравно осигуряване се внасят по банковата сметка за здравноосигурителни вноски на компетентната ТД на НАП.

- Чрез инсталираните физически ПОС терминали на работните места в салоните за обслужване на НАП, като не се заплащат банкови и други такси с дебитни и кредитни карти Mastercard, Maestro, Visa, Discover, Diners club и Bcard.

- С пощенски запис.

- По интернет, чрез електронната услуга на НАП за плащане на данъци, осигурителни вноски и публични задължения по интернет.

Справка за размера на дължимите здравноосигурителни вноски и лихвите към тях може да направите на интернет страницата на НАП чрез електронната услуга на НАП „здравноосигурителен калкулатор“.

Дължимите здравноосигурителни вноски се внасят в размерите, определени за съответните периоди, за които се дължат.

Вноските за здравно осигуряване за лицата, които се осигуряват за своя сметка, се дължат до 25-то число на месеца, следващ месеца, за който се отнасят.

Можете да поискате от офиса на НАП по постоянен адрес да Ви се издаде удостоверение, че сте с непрекъснати здравноосигурителни права, което да послужи пред здравните органи, ако предстои спешно влизане в болница например. За да бъде издаден този документ, трябва да представите вноските бележки, с които да докажете направените вноски за здравно осигуряване. Това удостоверение дава възможност да ползвате безплатна медицинска помощ за съответния период.

Лицата, които не са осигурени на друго основание по същия закон, и внасят здравноосигурителни вноски за своя сметка следва да имат предвид, че преди да започнат сами да превеждат дължимите здравноосигурителни вноски към НАП, трябва да подадат **декларация образец 7**. <http://nap.bg/page?id=568>

Самоосигуряващите се лица: упражняващи свободна професия и/или занаятчийска дейност, лицата, упражняващи трудова дейност като еднолични търговци, собственици или съдружници в търговски дружества, физическите лица-членове на непersonифицирани дружества и лицата, които се облагат по реда на чл. 26, ал. 7 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица, регистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводители) се осигуряват авансово върху месечен доход, който не може да бъде по-малък от минималния месечен размер на осигурителния доход за самоосигуряващите се лица и за регистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводители, определени със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване, и окончателно върху доходите от дейността и доходите по т. 3, през календарната година, съгласно справката към данъчната декларация по реда на чл. 6, ал. 9 от Кодекса за социално осигуряване. Регистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводи-

тели, произвеждащи непреработена растителна и/или животинска продукция, не определят окончателен размер на осигурителния доход за тази дейност. Вноските се внасят за сметка на самоосигуряващите се лица до 25-о число на месеца, следващ месеца, за който се отнасят, а окончателната осигурителна вноска най-късно в срока за подаване на данъчната декларация по чл. 50 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица.

Българските граждани, които са длъжни да осигуряват себе си и пребивават в чужбина повече от 183 дни (повече от 6 месеца) през една календарна година, могат да не заплащат здравноосигурителни вноски до края на съответната календарна година, смятано от датата на напускане на страната, и за всяка следваща календарна година, след подадено писмено заявление до НАП. Здравноосигурителните права след завръщането им в страната могат да се възстановят след еднократно заплащане на сума в размер на 12 здравноосигурителни вноски, определени по реда на 330 върху минималния месечен размер на осигурителния доход за самоосигуряващите се лица, определен със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване към момента на внасянето на вноските.

Тези лица, които желаят да заявят кои точно задължения за здравноосигурителни вноски погасяват, трябва да подадат писмено заявление по чл. 2а (Приложение 10) от Наредба № Н-8 от 29 декември 2005 г.

Когато задължението за внасяне на осигурителни вноски е на работодателя или на друго лице, невнасянето на осигурителни вноски не лишава осигуреното лице от здравноосигурителни права.

Справка: чл. 29, ал. 3 от 330, чл. 40, ал. 5 от 330, чл. 40а, ал. 3 от 330 чл. 4, ал. 3, т. 1, 2 и 4 от КСО, чл. 6, ал. 9 КСО.

Кирил ОБРЕШКОВ

IN MEMORIAM

На 18 февруари почина инж. Велко Рабанов.

Роден е на 09.04.1939 г. в Якоруда, Благоевградска област. Възпитаник на Техникума по горско стопанство във Велинград, през 1964 г. завършва ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“.

Трудовата ми биография започва в ГС -

Якоруда, като началник-участък, а през 1970-1983 г. е заместник-директор. За работата му в системата на горите става носител на значката „Отличник на МГП“.

През 1983-1997 г. е зам.-директор на Дървообработващия завод в Якоруда. След това е зам.-председател на Поземлената комисиция в Белица.

Пенсионира се през 2000 година.

Поклон пред светлата му памет!

На 7 март почина доц. Гуньо Гунев.

Роден е на 23.10.1926 г. в с. Шипка, Старозагорска област.

През 1951 г. завършва Лесовъдния факултет на Селскостопанската академия - София.

Работи като лесничей в ГС - Хасково, и директор на УОГС „Г. Ст. Аврамов“ - Юндола. През 1953-1960 г. е преподавател в Техникума по горско стопанство - Велинград.

От 1960 г. постъпва във ВЛТИ, където последователно е асистент, ст. асистент, а от 1986 г. - доцент. Преподава дисциплината „Механизация на горскостопанските работи“ и „Механизация в озеленяването“. Пенсионира се през 1989 година.

Автор е на няколко учебни пособия и статии в областта на технологиите и машините в горското стопанство. Носител е на ордените „Св. Св. Кирил и Методий“ - II ст., и „50 г. висше лесотехническо образование“.

Поклон пред светлата му памет!

Опазване на горите

Състояние и динамика на част от природния и генетичния потенциал в горите на България

ПП "Беласица"

Резерват "Купена"

Началото на създаване на защитени природни обекти в България е поставено през 30-те години на XX в., когато са обявени първите природни резервати, паркови територии и други обекти в горите на Странджа, Рила, Пирин, Витоша и Родопите. През различните периоди на миналия век, в зависимост от законодателните промени и отношението на държавните институции към проблемите за защита на горите и природата, продължава обявяването, устройството и управлението на защитени територии и природни забележителности у нас.

Природни резервати. Числеността им към 1961-1970 г. (при управлението на МГОПС) достига 28 (28 %), но през 1981-1985 г. техният брой намалява на 22, или 22.4 % (при съвместното управление на системата от МЗГ - КОПС).

Към края на XX в. въз основа на Решение № 1.3 на Постоянната комисия по опазване и възпроизводството на природната среда на Народното събрание е възложено разработване на "Проект за определяне, устройство, стопанисване и ползване на териториите със специално предназначение от горския фонд". В съответствие със Закона за защита на природата и другите нормативни актове проектът е възложен на колектив от специалисти и експерти от ВЛТИ, БАН - ИГ, КОПС и МЗГ, които да разработят научнообосновани принципи и методологични основи за повишаване на екологичната роля и значение и средообразуващите защитни функции на горите със специално предназначение, в т.ч. подобряване на системата за устройство и управление на защитени територии и обекти, които да бъдат утвърдени от правителството (Заповед № 102/13.09.1988 г. на МЗГ). Възходът в края на XX в. са положени методологични основи и насоки за развитие на системата от защитени природни територии у нас, които способстват за екологизация на основните дейности на управлението и стопанисването на горите.

С разработването на този проект към края на XX и началото на XXI в. се дава нов импулс за развитието на системата за цел подобряване на екологичната политика, координацията, управлението на защитените територии и координацията между държавните органи на МЗГ - КОПС - МОСВ. Общата численост на природните резервати в страната достига 98, а защитената територия - 54 789.7 хектара. В резултат на извършената диференциация и категоризация те се разпределят на биосферни, природни и поддържани резервати. С категоризацията в значителна степен се изясняват целите и методологията на проучване, съхраняването и оценката на част от

НП "Рила"

НП "Странджа"

дендрологичното богатство и запазване на генетичния фонд на горите в страната. Извършени са подобрения на управлението, стопанисването и контрола при опазването на девствените природни екосистеми и биоценози; съхранението/консервацията на генетично ценни дендрологични видове, природни горски habitati/местообитания, естествени находища на ценни и защитени популации, редки, ендемични и реликтни видове и съобщества. Създадени са условията за провеждане на екосистемни изследвания и мониторинг върху състоянието и еволюцията на природни екосистеми и отделни съобщества.

Според класификацията на INCN към 2017 г. в България са обявени 17 биосферни, 38 природни и 35 поддържани резервата. В тях са обхванати предимно девствени/първични иглолистни и широколистни екосистеми и насаждения с богато биоразнообразие на дивата флора и фауна. В тази категория защитени територии се съхранява част от националния генетичен фонд на основните дървесни видове и насаждения - бял и черен бор, смърч, ела, бяла и черна мура, клек, дървовидни хвойни и други таксони, както букови, дъбови, яворови, липови, габъррови, кленови, различни смесени насаждения и храстови съобщества, дендроценози и асоциации.

По възрастова структура дървесната растителност е от 10 до 350 г., като в нея са включени стари гори и зрели насаждения, основно преобладават насажденията на 80-130 г., с наличие на вековни и ценни дървесни видове - живи монументи.

Общо в резерватите, природните и националните паркове в страната се съхранява и опазва изключително ценен и автентичен генетичен фонд на дървесната и тревната растителност с богато биоразнообразие на организ-

ПП "Русенски Лом"

ПП "Рилски манастир"

мовия свят. Поради това високо трябва да се оценява и осъзнава ролята и значението на защитените територии като "депо" за съхранение/консервация на част от националния природен генетичен фонд на България като ресурс за естествено възобновяване на горите и различните видове екосистеми и съобщества.

Национални и природни паркове. В тази групата най-голяма държавна територия заемат Националните паркове "Пирин" - 74.4 %, "Централен Балкан" - 61.7 %, и "Рила" - 52.5 %. Според общата държавна площ НП "Рила" заема 81 046.60 ха, НП "Централен Балкан" - 71 669.5 ха, и НП "Пирин" - 40 332.4 хектара.

Мрежата от природни паркове в България се създава и развива през различни периоди. През 1934-1970 г. се обявяват три Природни (Народни) парка - "Витоша", "Златни пясъци" и "Русенски Лом", през 1980-1995 г. са учредени "Сините камъни", "Шуменско плато", "Врачански Балкан" и "Странджа", през 2000-2007 г. са определени "Рилски манастир", "Персина", "Българка" и "Беласица". Понастоящем в страната има 11 природни парка с различна обща площ - от 1320.2 до 116 136.2 хектара. От тях най-голяма държавна горска площ заемат Природните паркове "Златни пясъци", "Българка" и "Беласица" - 100 %, следвани от "Сините камъни" и "Шуменско плато" - съответно 98.7 и 94.7 %.

В съответствие със статута и предназначението на природните и националните паркове в

тях се предвижда комплексно проучване и характеристика на природната среда и организмовия свят по отношение на географското положение, морфо-хидрографски особености, геолого-тектонски, геоморфоложки, почвени, хидроложки и климатични условия; провеждане на екосистемни изследвания на флористичното и фаунистичното богатство и разнообразие на организмовия свят. В природните паркове трябва да се определят зони и райони, които да включват различни видове/типове екосистеми и биоценози с богато видово разнообразие на растителни и животински съобщества; местообитания/хобитати, уникални естествени ландшафти, геоморфоложки и абиотични обекти в природата. Необходимо е да се осигурява устойчиво управление и стопанисване на природните екосистеми с оглед съхраняване и опазване на биоразнообразието в тях; мониторинг за регулиране на възобновимите природни ресурси и habitati/местообитания; изграждане на екологична инфраструктура за провеждане на научно-образователни и културни дейности за познавателен екотуризъм и запазване на традиционните форми на поминък на местното население. В плановете за управление на всеки природен парк диференцирано се определят режимите на управление, стопанисване и възпроизводство

на различни видове зони и екосистеми и провеждане на екосистемни и образователни дейности; осигуряване на условия и предпоставки за природосъобразно използване на рекреационните зони и обекти; приоритетно запазване на възобновимите природни ресурси.

Провеждането на системни образователни дейности и семинари, организирани от дирекциите на природните паркове, включва различни тематични направления по интереси. Всъщност природният парк представлява "открит тип" територия по природознание и защита на видовото разнообразие, на дивата флора и фауна, местообитания и провеждане на природосъобразни дейности.

По предварителни прогнози и разчети в нашата страна има реални възможности и дадености на територията на всяка регионална дирекция по горите да се организират 2-3 природни парка с музей за гората и природата, каквито примери има в Благоевград - държавно предприятие, РДГ, РИОСВ (НП "Рила" и "Пирин" и ПП "Рилски манастир" и "Беласица"). Перспективата е природните паркове през XXI в. да се превърнат в представителни центрове за образователни дейности, екологична култура и педагогика, за култивиране на позитивно отношение към изучаване и опазване на българската природа, гората и планината с визията - постигане на устойчив екологичен и социален ефект при висока икономическа рентабилност.

Проф. Никола КОЛЕВ